

JADRANKA

Izhaja v Trstu I. vsakega meseca.

Posamezen izvod 80 st. Letna naročnina iznaša 10 L, za Jugoslavijo 30 Din.

Uredništvo in uprava je v Trstu, Via Scorcola 492, I.

Odg. urednica je Marica Stepančičeva (Gregorič).

II
51859

VSPORED:

1. Ob novem letu. — Urednica.	5. Fantazija. — Krasinski
2. Iz starega v novo leto. — Fran Žgur.	6. O možitvi učiteljic. — Marica Gregoričeva.
3. Timotej Krušar. — Gracijanova.	7. V zimsko noč. — Aleksandra.
4. Ženska volilna pravica. — M. Skrinjarjeva.	8. Zločin. — Prevod. Rosandra.
	9. Drobtine.

Zobotehnični Ambulatorij

ulica Sette Fontane št. 6, I. - TRST - ulica Sette Fontane št. 6, I.

Odprt vsak dan od 9-13 in od 15-19.

Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom.

Slovencom 10% popustka, kakor tudi plačilo na obroke.

DELO ZAJAMČENO

MILO
FENDERL

A. FENDERL & Co. - TRST

TOVARNA MILA

Via del Ghirlandaio 1 - Tel. 430

Dr. ANTON GRUSOVIN

— GORICA —

Piazza Vittoria 20

ordinira za kožne in venerične bolezni od 9-11, 3-5
Ob nedeljah in praznikih le od 9-11 ure.

TRGOVSKO - OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrirana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.

Obrestuje navadne hranilne vloge po = **5%**

vloge, vezane na trimesečno odpoved
po 5 1/2% ako znašajo 20-30.000 L. po 6% ako znašajo 30-40.000 L.
po 6 1/2% ako presegajo 40.000 Lit.

Trgovcem otvarja tekoče čokovne račune Posoja hranilne pušice
na dom. Za varnost vlog jamči poleg lastnega, premoženje nad
2300 zadržnikov, vredno nad 50 milijonov lir. Daje posojila na
poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.
Tel. št. 16-04 — Uradne ure od 8-13 — Tel. št. 16-04

K. SUSIČ - Trst-Rojan

Via di Roiano ; poleg cerkve.

Priporoča svojo **manifakturno** trgo-
vino cenj. občinstvu za obilen obisk.
Postrežba točna - cene najnižje.

Svoji k svojim!

ZLATARNA ALOJZA POVH-A v TRSTU

— NA TRGU GARIBALDI (BARRIERA), 2 —

PRODAJA NAJLEPŠE IN NAJCENEJŠE OKRASKE!

— SREBRNE KRONE IN ZLATO PLAČUJE PO NAJVIŠJIH CENAH —

Dr. L. BOROVIČKA

Trst - Via Genova 13, I.

ordinira za kožne in venerične bolezni
od 9 - 12, 3 - 7.

— Ob nedeljah in praznikih —
od 10 - 12 ure.

JAKOB PERHAUC

TRST - Via Spiro Tipoldo Xydias - TRST

ZALOGA

tu in inozemskih vin, žganja in likerjev
Razpošilja in poslužuje na dom. — Razpolaga
z najfinejšimi šumečimi vini svetovnih znamk
à la: Asti, Chart-Blanc, Excelsior i. t. d.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v TRSTU (vogal Valdirivo 28 — Ottobre 11)

Izvršuje vse bančne posle. Kupuje in prodaja razne valute. Izvršuje nakazila SHS kron v Jugosl.
Sprejema SHS krona na obrestovanje po dogovoru. Vloge na knjižice v Lirah obrestuje po
3 3/4% netto. Vloge na tekoče račune obrestuje po **4 1/2%**

Glavni sedež banke LJUBLJANA

PODRUŽNICE: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad, Saraj., Split, Metković. - Delniška glavnica in rezerve: SHS kron 150.000.000

Urduje od 9-12 1/2 in od 14 1/2-16.

IVAN KERŽE

irša v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane prsti.

Trst, Trg sv. Ivana štev. 1.

TRST, Pri Sv. Jakobu — Via Gius. Caprin 5
PODRUŽNICA VIA UDINE 2

Čevljarnici FORCESSIN

dobite najtrpežnejše

Obuvalo za moške, ženske in dečke.

Specijaliteta otroškega obuvala.

Cene posebno zmerne. Postrežba točna.

JADRANKA

LETO III. — ŠTEV. 1

„Glasilo odločnih in neustrašenih“

PROSINEC 1923.

OB NOVEM LETU.

Sto sreč Vam vsem, ki mi ostajate še nadalje ob strani; blagoslova in razvedrila vsem Vam, ki umejete moj namen in pojmujeate moje delo! Tako skromno in priprosto voščilo izreka Jadranka ob Novemletju svojim naklonjencem, ob ustopu v tretje!!

Ob ustopu v tretje? Meni sami se ta istinitost dozdeva nemožnost, prevara! V duhu mi lebdé pred očmi v pogumu in vzhitu napojene sile, ki so me obvladovale z neprestanim podžiganjem započeti nekaj, kar bo nam v podjarmljeni domačiji v pouk, raztresenost in uteho... V mislih mi je bilo delce, zasnovano v najpriprostejšem slogu, v najpriprostejši govorici, z najpriprostejšo vsebino, ki bo v prilog in korist zlasti onemu sloju naših slovenskih rojakov, ki nimajo ne prilike, ne časa, pa niti smisla za poglobljanje v dejstvene in namišljene umotvore, kakor nimajo niti volje za proučevanje modernovisokih pesnitev in se ne zanimajo za prebiranje rimanih uganjk... Odločitev tega težkozasnovanega dela sta mi krepili najbolj upanje in zavest, da mi — liki nesebične čebelice — ob započetem delu čvrsto stopijo ob stran vse one delavke, ki sem jim pripisovala zmožnost, čilost, rodoljubnost, značajnost in... sesterstvo. Célo krdelce jih je bilo, ki sem jih v navdušenju posredno ali neposredno naprosila k sodelovanju, ki sem jih v svoji odkritosrčnosti vabila k soudeležbi, ki sem jih v svoji zaupljivosti smatrala dobrotljivkam in... prijateljicam. Oh, kopica prisrčnih vabilc, kopica razočaranj... In nesamo to! Razočaranja niso zavzela le obliko molčeče neusluge ali puhlega izgovora, né, razočaranja so se vtelesila v poosebljene bakcile, v jedkostrupene pušice. Tako daleč, tako visoko in globoko se je zajedlo med nami Slovenci svojstvo prezira, protivnosti in izpodtikanja ob človeku, ki ni priljubljen, človeku, od kate-

rega nočemo in ne maramo slišati nikaškega Tedeum, pa naj bi bil prežet skozin-skozi s pobožno molitvijo...

Prav zategadelj pa in nasprotnikom samim nakljub si lahko domišljam, da Jadranka, ki ni ob svojem spočetju niti slutila, da bi utegnila stopiti kedaj v okvir narodnostne historije, ima sedaj že zagotovljeno za vse večne čase svojo zgodovinicu, zgodovinicu, ki ji je ustvarilo nasprotstvo in sikanje protivnikov najtrdnjšo oporo, kajti noben časopis ni — od davnine do dandenašnje dobe — imel tako brezobzirnih, tako neolikanih, tako neotesanih in zlobnih nasprotnikov, kakor Jadranka.

Dokler so kritizirali Jadranko duhovni, je bilo umljivo, kajti mnogim izmed njih se je Jadranka zamerila, četudi nehote z razpravo „O celibatu!“ A s čim se je zamerila nekim izmed učiteljstva? Saj do tega se je najprvo in najzaupljivejše obrnila proseč zaslombe, sodelovanja in s sodelovanjem vse, kar je ž njim v stiku: nasveti, opomini, želje... — Završel je med nje zločest sik, ki je brizgnil iz pojma: privatno podjetje! — Kolika zmota, budalost, hudobnost!! Privatno podjetje! Dá, podjetje, pri čemur podjetnik nima drugih dohodkov nego izgubo na času, prostosti, denarju, ugledu in dušnem miru in pri čemur nadaljuje podjetnik zvest svojim načelom započeto zgradbo le v obrambo ponosa in užaljene oasti. Pa da je temu tako: naj bi zasnova Jadranke — ki je spočetka bila last društva — res prinašala v „privatnem podjetju“ tudi gmotne koristi, bi li te ne odpadle do skrajne stotinke v shrambo narodnih blagrov? — Imate li še kaj vesti v sebi ali vam jo je črt ali nevednost docela zakril, gospoda nasprotniki, ki vas je celih 15 na število, vendar ravno zadostno za opravljanje tudi najznačajnejših oseb? Amen in... k sklepu: Časopisi imajo navado predložiti

ob Novemletu svojim naročnikom spi-
se, s katerimi zagotavljajo veleumstvo
in užitek ter razodevajo imena izbra-
nih sotrudnikov. Jadranka ne stori ne

enega, ne drugega, vendar je uverjena,
da bo vse svoje naklonjence zadovoljila,
ko doslej s svojo raznovrstno, dasi pri-
prosto vsebino.

UREDNIKA.

FRAN ŽGUR.

IZ STAREGA V NOVO LETO.

V nepovratne večnosti globine
staro leto je navek zašlo:
naše upe, strah in bolečine,
grenko žetev naše domovine,
gledam... jemljem žalostno slovô...

Hej, kako je cvela nam svobôda -
tmino robstva sekal je naš meč! -
Kliče trda mačeha usoda: -
- Vsahnilo je vse... kot v pesku voda;
bil je zlati dan... ne bo ga več! -

- Tiho mačeha! - Poglej nam v čelo,
prs junaških naših plâmen, glej!
Domovina vabi spet nas v delo,
- in čeprav srce je razbolelo -
sad sladâk bo trgan z naših vej!

Sad sladâk stoletnih bojev sile
ko zdrobili spone smo si z rok,
ko so pele v boj nam naše Vile,
naše so oči svobôdo pile - -
Nada v njih živi, spomin globok!....

Sad sladâk prosvete in omike,
plod, ki naš ga zdaj oploja um...
Druge vrgli smo ob tla malike,
v zarje nove... dni velike
pot nam seka, volja in pogum!!

Zgini leto! novo k nam se vrni,
cvet ljubezni nesi nam in nâd -
Domovino v pisan plašč zagrni,
zvezdo nam vodnico ne utrni -
volji vitežki odkleni grad! -

GRACIJANOVA:

TIMOTEJ KRUŠAR.

Nekako pred dvajsetimi leti je bilo. Po glavni
cesti mojega rojstvenega kraja — po oni, ki je raz-
posajeni otročadi obojega spola najpriljubljenejše
torišče — so korakale cele gruče ljudi. Niso bili
to Japonci, ki so v predvojni dobi prihajali do
luščilnice riža, ne Angleži, ki so se izkrcavali tam-
doli pri Svetem Savi zaradi petrolija, pa niti brat-
ski Rusi in Poljaki niso bili, ki so pohajali po naši
živahnoobljudeni vasi, dokler jih orjaški parnik ni
odvedel v Ameriko. Bili so marveč siromašnodeti
Črnogorci, ki so prispeli s svoje domovine, da raz-
kopljejo škedenjsko pobočje in zasujejo plitvo mor-
sko obrežje na korist železnici in sedanjim, za ino-
zemstvo določenim lesotržnicam. Do srca so se mi
smilili ti izsušeni siromaki, ki so se preživljali
dnevno le s čebulo in hlebčkom kruha, da so za-
mogli skoro ves svoj zaslužek odposlati oddaljenim
družinicam; vendar sem jih motrila tudi z nezatno
sicer neposredno nevoljo, ker je izginjal z naporom
njihovih žuljavih rok oni prijetni holmec in res
romantična obala, raz katero je bilo včasih tako
prijetno opazovati solnčni zahod ali krstitev, oziro-
ma splavljenje novih ladij, ali brezskrbno ribarenje v

smešno-malih čolničkih, ali milijon nebesnih žarnic,
ki liki briljantini kristalizujejo izza morskega dna...

Ker sem slutila, da bodo bržkone prav kmalu
zagradili miljeno strmino, sem se napotila še istega
večera med osuhle grmiče in peščene stezice, da
posedem v poslednje med spomini s spominom na
spomine...

Tih in poltemen je bil vsemir, kajti izza ob-
zorja je lukal navzdoli le megleni srp. Le tuptam
je izza nevidnih barčic prijekala ribičeva po-
pevka. Tudi Jadran je bil grobotih in temen, da
bi ga bržkone ne bila niti razločevala, ako bi ne
odsevalo iz njega tisočero plamenčkov, ki so sve-
tlikali po nasprotni obali ali bili raztreseni semintja
po nasproti prostrani, ladjedelnici sv. Marka. In
tako nisem videla nikogar poleg sebe, nihče ni
mogel zapaziti mene. Toda raz obmejno obzidje
nad menoj, je mahoma prijekalo do mene polglasno
govoričenje. Poslušam... Ne, to ni razgovor dveh
zaljubljenčev... tako ne šepeta ljubezen; v tem tonu
ne narekuje duša...

— Potemtakem si se iztrebil čisto brez vsacih
težav? —

— Popolnem brez vseh sitnobnosti nadlog in nadležnih nezgod! Vse je šlo gladko. Hi, hi! —

V tistem trenutku so prizveneli z morja nežni zvoki tamburic — iz razigrane družčine vaških rodoljubov obojega spola — ki so navzlic svojej priprostosti čudovito krasno harmonizirali z jedvaslišnim šelestenjem valčkov. Ali jaz sem mahoma pozabila na sanjarenje, kajti poslednji odgovor raz obzidje, je izdajal glas Timoteja Krušarja, ki se je nedavno naselil v našem kraju in bil že dokaj tednov predmet zloglasnega škandala...

— Ti imaš pač vselej srečo, Timotej! —

— Imam in sicer zategadelj, ker lokavo preudarim sleherno posameznost, ne oziraje se pri tem ne na desno, ne na levo, kadarkoli hočem doseči svoj smoter. —

— Ali včasih je vendarle potrebno; vsega človek ipak ne more izvršiti brez nekakega izprašanja vesti! —

— Eh, kaj izpraševanje vesti! Jaz sploh ne pojmmim kako je le možno, da se ljudie drezajo ob vest. Le poglej mene! Ako bi pred to sodnijsko obravnavo razmišljaj le količkaj o svojej vesti in značajnosti, bi bil danes brez službe, nag in siromašen na širni cesti, nič boljega nego berač. —

— Ali niši v svoji notranjščini morda vseeno, kajti ako si pričal neresnico, si sicer rešil sebe a pogubil drugega bojevnika. Zmagal si ti, propal je on! In vendar, Timotej, jaz si ne morem raztolmačiti, kako je bilo možno, da so te porotniki osvobodili, saj je vendar takorekoč vsakemu otroku v vasi znano, da si bil ljubimec notarjeve soproge. —

— Saj niso imeli dovolj tehtnih dokazov né, da je Zina varala svojega moža, ne da sem jaz goljufal svojega prijatelja. Na tehtnici so imeli samo najine poljube. Kako sem zahajal k njej v stanovanje ob odsotnosti Dr. L. niso izvedeli! —

Zmajala sem z glavo in se zamislila... Spomnila sem se svoje prijateljice, ki je bila zaročena ž njim. Tak gnus me je mahoma obšel ob spominu na tega človeka, ko da je ves gobav. Vzrok zastrupljenosti odvetnikove soproge je bil tedaj vendarle Timotej Krušar. — — — — —

Nastopilo je poletje s srebrnosvetlimi večeri in jasnimi mesečnimi nočmi. Somračna sapa in morski zefir sta le deloma ohlajala pekoče popol-dansko vzdušje, kajti dasi je odbila že polnoč, je oklepala bivališča še vedno nestrpljiva vročina. Motrivša kodraste oblačke, ki so pluli nagajivo krog srebrnega ščepa, sem sedevala v svojem vrt-nem naslanjaču na balkonu ter se naslajala ob pri-jetnem hladu sanjave noči.

Naenkrat se zdrznem iz svoje zamaknjenosti. Po gladki cesti, ki vodi ob moji hiši, je z vso brzino tekkel človek. Prebrzo se je premikal dalje, da bi ga zamogla spoznati, čeravno je bila noč jasna in svetla, kakor ob vzhodu rmenega solnca. Za njim je prisopihal drug močan in debeluhast mož, ki — bržkone zaradi dušne razdraženosti in prehojene strmine ves spehan — je obstal in se naslonil na vogal sosedove hiše.

— Oh, proklet, proklet, dokler te zemlja nosi, uničevalec moje zakonske sreče! Pobegnil si, a če pobegaš meni, ne pobegneš usodi. Proklet, proklet! — zajokal je Dr. L., ki je bil takrat na letovišču v našem obljudenem obmorskem kraju.

Na polodprtih oknih sosedovih bivališč, so se prikazovali obrazi in baje sočutno poslušali jecajoče ihtenje: V morje se pogreznem, da odneha moje gorje, saj moje življenje je strto za vselej... za vselej. Ali, oh, kaj bo potem z mojimi otročiči, mojimi nesrečnimi otročiči... O, Zina, Zina! Najčednostnejšim ženam sem te smatral in kako sem te oboževal... —

In zajokal je nanovo ubogi mož. Čez dolgo še le se je odmaknil od zidu in odhajal sklonjene glave proti svojemu stanovanju. Izginili so ljudje raz svoja okna. Izza Adrije je uhajal mehkek hladilen veterc... tiho in bajno naokrog... le včasih je zatulil štirinožni čuvaj...

A čez dolgo dolgo so se začule človeške stopinje, toda negotovo in plašno je stopical preko ceste, oziraje se oprezno naokoli — brezvestni človek — Timotej Krušar.

Nadaljevanje prihodnjič.

M. SKRINJARJEVA.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA.

Z zanimanjem sem čitala v lanski „Jadranci“ spis glede „Ženske volilne pravice.“ Zato bi rada tudi jaz povedala kako mislim o tem perečem ženskem vprašanju:

Jasno je, da je žensko dostojanstvo ponižano in užaljeno, ker se mu brani državljanska pravica.

Žena, mati, hči se ne sme poslužiti istih pravic, katere so dovoljene možu, očetu, sinu. Pravico

voliti ima vsak možki: Nesamo učen, izobražen, pač pa tudi kmet in delavec in celo oni, ki se je pregrešil proti zakonu. Le ženi je to zabranjeno. Tako so pač stuhtale modre glavice starih zakrknjenih državnikov; oni so že vedeli zakaj? Mislili so si najbrže: Žena, mati, sestra in hči, bi nikdar ne dovolile, da se njen mož, sin, brat in oče pošilja v klavnico radi kakega brezvestnega ministra, kateri

poželi za svojo državo nekaj kilometrov zemlje več. Jasno je toraj zakaj se moštvo protivi, da bi žena imela volilno pravico; oni so pač uverjeni, da bi z žensko volilno pravico nehala vojna in vsaka grabežljivost po tujem imetju.

Naši gospodje moški nam milostno dovolijo le, da ob volitvah strankarimo in vplivamo na naše soproge, sinove, brate, očete, zaročence in prijatelje koga naj bi volili. Le na volišče ne smemo, le tega ne.

Znameniti bivši dunajski župan, vodja krščanskih socijalcev, je rekel pri nekem shodu:

„Oni, ki ima ženstvo za seboj, mu je zmaga zagotovljena!“

Tega prepričanja ni bil samo pokojni Lueger, pač pa so vsi politiki celega sveta: Mož, sin, brat, in oče ne bi nikdar mogli tako vplivati na svoje drage, na soprogo, sestro, mater ali hčer. Njim ni prirojena, ona nežnost, takt, vztrajnost, in duševna privlačnost, s katerimi je narava oblagodarila ženo.

Mož ne zmore, ne ume biti v prošnji tako mil; on hoče le ukazovati a najboljša, najnežnejša žena se upira strahovladi.

Evo primera: Razpisane so volitve, soprogo pride domov, pove ženi: Volitve so nastopile; moraj bodem iti volit.

Žena ga vpraša: Kateri kandidati so določeni? Mož jej pove A ali B. Žena ga vpraša: Koga bodeš Ti volil? Sam še ne vem odvrne soprogo.

Žena reče: Na tvojem mestu bi jaz volila B. Zakaj pa?

Zato, ker A ni naroden, tudi je častihlepen. Tak poslanec nam ne bode priboril ničesar, ker bode skrbel le zase in ne za svoje volilce!

Mož začudeno pogleda ženo in jej reče: Hm! Ta ali oni, dosti se menda ne razlikujeta, najbrže pa bom volil A?

Naredi kar kočeš, se odreže žena, ali kesal se bodeš, da si dal glas možu, kateri nam nič ne koristi! Žena pusti moža in gre po svojem pravilu. Mož se zamisli in pretresa vsako ženino besedo. Ko se zopet snide z ženo jej reče:

„Tebe bi najbrže veselilo, ako bi voli B. namesto A.“

Veselilo bi me, ker bi prišel do prepričanja, da je B. boljši nego A.

In kateri sin bi materi odrekel, ako ga mati prosi: „Voli B. in ne A!“

Bodi si oče še tako strog ustregel bo kadar mu hčerka ovije roke okrog vratu rekši:

„Očka, tatek, volite B. in ne A.“ Oče se bode nekoliko upiral, ali počasi bode popuščal in se namsehnil hčerki in rekel:

Nu naj bo, bodem volil B. in ne A!“

Sestra bode tudi znala pridobiti brata za B. tako, da je B. zagotovljena zmaga.

Raztolmačeno je s tem zakaj je rekel Lueger: „Pridobite ženstvo, ako imamo ženstvo, zmagamo gotovo!“

Vendar, veste li zakaj ne sme imeti ženska volilne pravice? Ako bi imela žena volilno pravico, bi njeni poslanci oziroma poslanke, morale obljubiti, da bodo glasovali proti vsaki vojni.

„A, kaj!“ mi bo kedo ugovarjal, „saj ministri ne vprašajo poslancev, da li glasujejo za vojno ali ne. Pošljejo jih lepo domov in oni naredijo, kar hočejo.“

Res je to! To se je zgodilo, do sedaj, ker žena nima volilne pravice. Ali ako bi jo imela, bilo bi drugače: ženski poslanci bi ne šli iz zbornice, uprli bi se vladi. Vrgle bi krvoželjne ministre in razpustile zbornico.

Možje pa klonijo takoj glave, gredo domov, kjer jih čaka vojaška oprava in gredo lepo pohlevno ubijati nedolžne ljudi, katerih ni nikdar videl in ne poznal. Ali morda mi utegne kdo ugovarjati:

Ali vojna mora biti, ker je od vedno bila, kar svet obstoji. Ali, zato, ker je bila, ni rečeno, da mora biti i nadalje. Krivica je vedno krivica, in naj je tudi milijonov let stara.

Oglejmo si nekoliko, zakaj so vojne? Mogoče zato, da se brani domovina? Nikakor ne! Oni, ki hoče vojne gre le napovedat, gre krast zemljo drugemu narodu. Brani se le oni, kateri je napaden, kar smo doživeli v sedanji svetovni vojni.

Se je li pokojna Avstrija bala Srbije? Nikakor ne! Zahotelo se jej jo po lepi rodovitni deželi, kjer so živeli Slovani. Zato je iskala povoda in ga našla, ker ga je hotela najti. Ali krivica se maščuje, zato je pa pokojna Avstrija dobila zaslužen plačilo.

Dalo bi se o teh krivicah še mnogo govoriti, ali spis bi izgubil smer namena. Hotela sem dokazati le, zakaj žene nimamo volilne pravice, pač le zato, ker se nas boje, ker so uverjeni, da žena bi se dala raje razmesariti nego bi dovolila, da gre v vojno njen soprogo, brat, oče ali sin.

Žena in edino le žena ve kako dragoceno je eno človeško življenje, toliko dragocenejši je pa še življenje njenih dragih.

Le žena zna ceniti in ljubiti bitje, katero je del njene krvi, del njenega telesa in del njene obupene duše. Le žena, mati, sestra in hči ima pravico do teh bitij, kateri so del nje same. Le žena, mati, sestra in hči vedo, koliko muka, truda, žrtev, zatajevanja, ljubezni in negovanja je treba, da bitje doraste do zrelega moža. In vse te žrtve naj bi bile zato, da jej to, njej tako dragoceno bitje, njeni najdražji zaklad vzamejo in ga utaknejo v vojaško suknjo, mu dajo v roko morilno orožje in mu volijo:

Idi, ubijaj, ropaj, uničuj človeško imetje! Več ljudi, ko ubiješ, oslepiš, oglušiš, ohromiš, večje

plačilo te čaka! Zlati križec! Razdevaj, požigaj, ruši, vso ono kar je ustvaril človeški razum tekom stoletij. Vse ono, s čemur se je človeštvo ponašalo kot razumno bitje — vse uniči in razdejaj — prejel bodeš zlato svetinjo!

Mati je pa sina učila: ljubi bližnjega! Pomagaj mu v sili in nesreči! Blaži gorje bratu. Bodi dober in usmiljen!

Sin, blag in pošten, pa mora dehati vse nasprotno, kar ga je mati učila.

Moški so proti ženski volilni pravici tudi zato, ker so mnenja, da ženska nima lastnega prepričanja, oziroma uskuje rada vpliv drugih. Pa se varajo moški, če si to mislijo o vseh ženskah. Obstajajo ženske, ki v marsičem prekašajo moške, prekašajo v bistrumnosti in razsojevanju, pogumu in junaštvu, ki se pri ženski zrcali v ljubezni, miloti, dobrosrčnosti, nežnosti, potrpežljivosti, požrtvovalnosti in zatajevanju.

Vse te vrline so istočasno njeno orožje. In zato more skoro napočiti dan ko zadobimo svojo volilno pravo. In upajmo, da nam v dosego te pravice opomorejo ravno naši narodni zastopniki, ki naj si bodo v svesti, da jim hočem le vestno stati ob strani, ko se bodo reševala razna ženska vprašanja, ki so v državi neizpodbitna. In to store nekoč gotovo — prej ali slej, bodite tega gotove drage sestre! Do tedaj pa delajmo marljivo na drugih livadah, kjerkoli zapazimo, da je naša pomoč potrebna. Delajmo in se zedinimo v koristno delo doma: Dela imamo ogromnega le urediti ga je treba tako, da nam donese tudi koristi, da pa to dosežemo, treba buditi naše ženstvo, ker le v ženstvu je njegov spas in spas naroda.

Saj dokler se ne zdrami vse naše ženstvo, je ves naš trud in napor zaman. Nam treba zavednih, narodnih mater da kaj dosežemo.

Volilna pravica nam potem pripade v naročje samodsebe, kakor zrelo jabolko z drevesa.

KRASINSKI:

FANTAZIJA.

Pred mojim oknom je murva, zelena kot spomladi. In vsa drevesa so sveža, kot da bi hotela poganjati jabolčne cvetove. Zunaj pa je burja, silovita in viharna... Li čuješ, dekle?

Bodi mi več od vsega tega, več nego priroda, ki se v zimi preodeva. Bodi mi pomlad, vedno smejoča in milobna!

Te misli so sanje, le sanje, ker težko je življenje, — težko in varljivo!

Oj, pridi, da mi duša nagovori tvojo dušo...

Fantje bodo napregli voz, z dehtečim cvetjem okinčan in te bodo odpeljali. — —

Ali naj odvedem jaz tuje dekle v beli dan?

* * *

Ljubim te ob večerih, ko samevaš in zamakneš v svojo mladost. Ljubim te, ko se z gnjevom v srcu spominjaš okrašenih vozov in

plesov omame polnih. Ljubim te, da si se vprašujem: Koliko jih je poljubilo Tvoje ustne? Kolikih so objemale tvoje roke? Da, jaz te ljubim, toda samo ljubim, ljubim nesrečno brez hotenja, brez želja.

Kako hočeš biti moje dekle?

Nekoč sem Te iskal... hotel sem k požaru... hotel sem a ne, da bi gasil... Le videti sem želel ogenj v tvojih očeh in v tvojem šepetu... Ali ti nisi umela mojega čistega nagnenja in se mi zlobno krohotala.

* * *

Pred mojim oknom je murva, zelena kot spomladi. In vsa drevesa so sveža, kot da bi hotela poganjati jabolčne cvetove. Zunaj pa je burja viharna in silovita in nevzdržna, kakor moje nesrečno dekle. — — —

MARICA GREGORIČEVA:

O MOŽITVI UČITELJIC.*)

Šolski odsek na tržaškem magistratu je z ozirom na možnost učiteljic (predlog socialističnega poslanca pred 13. leti), oddal društvu ital. učiteljstva v korenito prevdarjanje nalog, da reši važno vprašanje, v koliko bi omožene učiteljice šoli koristile in v koliko bi utegnile šolo obtežiti.

To vprašanje so po vzorcu italijanskih učiteljic preresetavale tudi slovenske učiteljice, ki so se, kakor zgornje, razdelile v dva tabora, namreč v za in proti; bile pa so za predlog le vsled *napake*, ker so

se neke oddaljile od *točnosti*, ki jo je zahtevalo vprašanje šolske gosposke ter sklepale in računale za občutkom *sebičnosti in bojznijo* ob morebitni izgubi katederske službe. Naziranje onih učiteljic, ki so — neglede na ugodnost in udobnost življenjskih razmer — vestno izražale svoje mnenje le natančnosti tega prevažnega vprašanja naljubo, se je glasilo, kakor razodeva sledeči članek.

*) Glej sub Odgóvori na vprašanja, str. 12 „Učiteljica.“

* * *

Smoter učiteljskega poklica bodi le šola in pouk! Prave koristi in dobrodejne vrline ne more sejati šoli poročena učiteljica, kajti učiteljica-mati, ki ne čuti v sebi toliko udanosti in vzhita do materinstva, da bi vzgajata sama lastne otroke, bo tudi šolskim otrokom nekaka mačeha. Da! S kakšnim zanosom naj vzgaja tujo otročad, če za one, ki so izšli iz njenega telesa, čuti tako malo vneme, da jih brezskrbno prepusti tuji volji?

S poročeno učiteljico ne zasledim za šolo nikakih vrlin, dasiravno marsikdo ob površnem razmotrivanju predcenjuje pred neomoženimi učiteljicami ono učiteljico, ki je postala mati. Le-tem ugovarjam z obratnim, to je da predcenjujem med materami one matere, ki so bile učiteljice.

Ne zasledim za šolo od poročene učiteljice nikakih koristi, pač pa nasprotno nekaj takega, kar nazivljam pouku celo neugodno! Do tega prepričanja me navaja že sam rek, da se ne more služiti dvema gospodarjema. V kateremkoli drugem praktičnem življenju se sicer to lahko stori, ako pomislimo na možnost, da služimo drugemu, ko odslužimo prvega. V našem slučaju pa ni tako! Ob času, ko bi učiteljica-mati poučevala, bi njeni lastni otroci morali biti prepuščeni tujemu vplivu. Ako bi torej pod njenim nadzorstvom tudi po poroki uspeval njen razred, bi ne uspeval njen dom. Na nikak način! Mislim namreč, da otroci — ki bi pravzaprav ne prejeli nikakih vzgojevalnih nauk, marveč bili le varovani — dozorevajo le z omejenim dušnim obzorjem. Oni bi ne čutili navdušenja za nobeno stvar. Vsako njih delovanje bi bilo opravljano le s površnostjo, ki bi jih spremljala do zrele dobe. A to le zato, ker niso imeli prave vzgojiteljice, marveč le žensko, ki jih je čuvala pred nezgodo, oziraje se na njih dušni razvoj kvečjemu s pripovedovanjem polpozabljenih babjevernih pravljic, ki zbujejo malodušnost in praznovernost, sploh nekaj takega, kakršna je bila po notranjščini oseba, ki je vplivala nanje in ki jih ni mogla ogreti za nikako reč, ki v kasnejšem življenju utegne postati važen problem.

To bodi povedano onim učiteljicam, ki se nanašajo po poroki na nadomestovalko, češ, saj tudi gospoda ne vzgaja sama in prepušča deco tujim osebam. To je resnica in vendar temu nasprotujem. Gospoda, ki ne uporablja svojega prostega časa z deco, marveč z izprehodi, zabavo i. dr., ne poseduje le ene dekletce, marveč kuharico in postrežnico in poleg tistih posebe vzgojiteljico. *Otroci so tedaj v rokah prave izprašane vzgojiteljice.* Ima poročena učiteljica s svojim soprogom še toli dobro mesečno plačo, nikoli ne bo v blaginji dosegla gori omenjene gospode.

Njena plača ji bo le zadostovala, da si najme takozvano hišno, ki opravlja v hiši vse: ključavni-

čarico, sobarico, kuharico in deklo. No in taka oseba, ki bo v odsotnosti gospodinje-učiteljice trudna in spehana od nakopičenega hišnega, opravila in skrbi, ki ga ji bodo zadali gospodinjini otroci, naj jih še duševno vzgaja in, ako potrebno, tudi doji? —

Ta ali oni se utegne sklicevati na humaniteto in idealnost aktivne poročene učiteljice. To je naravnost *nesmisel*. Humaniteto in idealnost naj hrani za svoje domovje, za lastno rodovino. Kakšna humaniteta bi to bila, če jemlje kruh in zaslužek mladšim učiteljicam? Kakšna idealnost je to, če mera zunaj hiše delati od zore do mraka za svojo blaginjo, dočim zanemari svoj dom? Sebičnost, sebičnost je to, ne človekoljublje!

In naj bi posredovala res kaka humaniteta, *kje pa bi tičala učiteljčina korist za šolo onega dne, ko bi stopila v razred ozlovoljena zaradi neprijetnih družinskih razmer? Učenci bi onega dne gotovo ne odgovarjali z razboritostjo.* Razvedrila bi se kvečemu učiteljica sama.

Utegne mi kdo poseči vmes, da se isto dogaja dandanes lahko s poročenimi učitelji. Temu ugovarjam iz razloga, da moški organizem laglje prenaša toinono bol in mu je celo od koristi, da izide za par uric od doma, dočim bi ženska — zlasti v slučaju bolezni v rodovini — čutila večjo voljo za dom nego za šolo. Kako tudi ne, saj bi morala končno vendarle izprevideti, da je ob soprogovem ali otroškem ležišču najpotrebnejša materina postrežba. Prav zaradi tega sočutja pa smemo pričakovati, da bi na šolsko vodstvo enostavno pošljala o takih nepriklakah opravičenje, da je sama bolna. In kdo bi bil pri tem na škodi? *Le šola, kajti na dlani je, da uspejajo jako slabo taki učenci, ki jih učiteljica venomer zanemarja, ostavlja je jih za eden ali dva dni substitutinji, ki z njimi samo ponavlja in mehanično poučuje, baš ker ni odgovorna za uspehe dotičnega razreda.*

V pedagogiki stoji nekje nauk, naj učiteljica ni ma na sebi ničesar kar učenke raztresa in zbuja njih opazovanje; niti šopkov cvetic ni dovoljeno imeti. Kako pa bi bilo takrat, ko bi stala noseča ženska na vzvišenem katedru pred deklicami? Ali bi se ta kratkokrila dekletca ne raztresala in razmišljala?... Saj za to opazovanje bi imele dovolj časa, kajti šolska oblast bo vendar gledala na svojo ekonomijo in najela asistentinjo noseči učiteljici kvečemu par tednov pred porodom. In če upoštevamo, da je mnogo šolskih poslopij s skupnim vhodom za oba spola, moramo pomisliti, da bi naši doštirinajsetni dečki ne zaostajali v maliciji za dekletci, pa se niti kazali v tem pogledu ravnodušne, ampak če bi si o nosečnosti učiteljice, ki so jo srečali na hodniku, ne šepetali, bi jo gotovo prerisavali, a to na vse načine in ne le učiteljic samih, marveč vse, kar utegne biti v zvezi z njimi. Saj vendar poznamo bujno domišljijo naše nagajive otročadi, ki je zlasti v naši

občini na polju malicije izredno podjetna in strokovnjaška.

Tudi pri tem mi utegne kdo ugovarjati, češ, saj vidijo nosečnost itak tudi doma. Res je, ali tamkaj jo opažajo *hipno*, le tuintam in pozablja jo nanjo, ko jim izgine izpred oči; dočim bi jo v šoli opazovali zaporedoma po ure in ure, a celo ob takem času, ko mora biti njihov duh pozoren, navezan na pouk in odvisen od učiteljice. Razentega pa bi se nanašale take *poročene učiteljice* bržkone na *dobrote* posameznih *voditeljev* in *tožile* in *javkale*, dokler bi zadobile I. razred s samimi 18. urami, kar bi brezdvomno vzbujalo *nejevoljnost* onih, ki bi morale morebiti za *manjšo* plačo delati po 28 ur na teden. Na ta način bi *vladala na šoli razprtija med učiteljicami*, kar je tudi *proti pedagogiki*.

Pa so mi v spominu tudi one druge takozvane bodoče učiteljice, ki sede še v kratkih krilcih v ljudskošolskih klopek. Kedaj bi neki te zasedle izpražnjeno mesto učiteljice, ko bi poročenke učiteljemale do starosti in smrti? Marsikdo mi glede tega pripomni, naj si drugače zaslužijo svoj kruhek. Čemu vendar? Zakaj neki bi se ne pospela druga dekletca na isti nivó izobrazbe, kakor me? Če pomislim na raznovrstne jezike, stenografijo, datilografijo itd., na kar se ozirajo posamezni biroji in trgovine, ne stane izobrazba ceneje nego učiteljšče. In vendar je v praktičnem življenju ni niti primerjati z učiteljskim poklicem. Naj se torej izobražajo dekleta v učiteljice, dokler gojijo za to veselje in dokler se njih roditelji radi žrtvujejo. Čim več izobrazbe, tem več razboritosti med človečenstvom. In pa dokler n. pr. preprosto ljudstvo pošilja na učiteljšče svoje hčere, dokazuje s tem, kako ceni oliko in kako stremi za njo.

Stremljenje po izobrazbi pa je že korak v okviru prosvete! In s tem, da izobražajo svoje hčere, opilijo nevedoma nekoliko tudi sebe. A to, dasi se na prvi pogled ne opaža, je v ožjem stiku z okolščinami na Tržaškem. Morda nikjer drugod ni izobrazba toli neobhodno potrebna in uporabljiva, ko pri nas, ki smo v neprestanem boju z narodnim nasprotnikom. Ravno tisti vpliv drug na drugega, ravno tisto hlastanje po knjigah, ravno tisti ozir neolikanca na šolsko izobraženega, je na Tržaškem mnogo opomogel, da se n. pr. v političnem oziru organizujemo v mogočno obrambo narodnih svetinj in podkrepljenje narodnostnega čuvstvovanja. Kakšno ulogo igra pri tem učiteljica? O, in pa še kako! Neglede na mnogo drugih slučajev, vpliva n. pr. ob volitvah na očeta in soseda, botra in strica, na takega namreč, ki bi se dal premotiti od napačnih pojmov ali tujih neprijateljskih zaključkov. Njene prošnje ali nasveti pa so izčrpani le iz onega prepričanja, do katerega bi se morda ne pospela brez učiteljske izobrazbe.

Smoter učiteljskega poklica bodi zatorej le šola in pouk! Kdor se pa odreka temu smotru, zamenujejoč ga z drugim — ki ni baje ničmanj vzvišen — ta naj se z vso vnemo posveti drugemu, ki je potreben izredne pažnje že zato, ker je popolnem neznan in za katerega ni vživala učiteljica nikakega šolskega pouka. Saj ženska, ki se poroči, ima itak zadostno opravila v lastnem domu! Leže ji na srcu razne dolžnosti: vzgajanje, pospravljanje, snaženje, urejevanje in kuharstvo, kar ji navzlic morebitni sopomoči od strani služkinje vsaj v početku ne more teči izpod rok ravno zavoljo nepravke. Morda je moje mišljenje vobče prestrogo in prenatanko, vendar si usojam misliti, da bi marsikatera poročena učiteljica poučevala zaradi mesečne plače in ne zaradi priljubljenosti do šole in šolske mladeži. Poznam neko učiteljico, ki se je pred meseci izredno veselila poroke, da ji ne bo treba več «ongaviti s paglavci»; odkar je pa socialistični poslanec v mestnem svetu izrekel svoj predlog, je vsa navdušena za učiteljevanje po poroki. No, in kaj nudi njenemu značaju posebno karakteristiko, ako ne ravno mesečna plača?

Nesmemo prezreti pa niti slučaja, da z uvedbo zakona o možnostvi učiteljic, bi se godila krivica onim, ki se ne poročé; in z zavistjo bi motrila koleginja ki ima plačo in moža...

Toda takih, ki jim učiteljstvo ni poklic, ki se po šolskih razredih le dolgočasijo, ki jih šola že v cvetoči dobi razdraži, ki delujejo le z mislijo na prvi dan v mesecu, gotovo ni le ena sama. Ni li torej bolje, da se takih odreši šola s poroko?

Ker ni med nami Slovenkami mnogo brezplačnih praktikantinj, *so med nami* bržkone za *poroko* ravno najmlajše učiteljice in pa one, ki se nameravajo poročati s *človekom mizernih dohodkov*. Kar se tiče onih najmlajših učiteljic, mislim, da si le te želijo možitev učiteljic zaradi svoje nezkušenosti, kajti negotove so, da se sploh poroče. Pogajajo se potemtakem tjavendan za nekaj takega, česar morda nikoli ne doženejo. Ravno me smo zaradi zasiguranje bodočnosti poklicane v to, da korenito preudarimo, preden se poročimo. Računati moramo tedaj z razumom in namenom in nikakor ne z golo aureolo nekdanjih blestečih iluzij in idealov.

Nadaljuje.

.....
ALEKSANDRA.

V ZIMSKO NOČ...

V zimsko noč
divjejadno plačejo vetrovi,
v gori gladni tulijo volkovi,
okna tiho poljubuje sneg...

V zimsko noč
je zlita harmonija mračna...
— Misel žalostno — bolest temačna
piše v mojo ranjeno mladost...

JACQUES CONSTANT:

ZLOČIN

poslovenila ROSANDRA.

Prosper Lavantiè se je nekega dne povrnil ves zbe-
gan in preplašen s svojega nedeljskega ribolova na kolo-
dvor in se odpeljal nazaj v Pariz. — Ko se je na po-
staji Saint-Lazare v Parizu pomešal med druge nedeljske
izletnike, je njegov pogled izražal blaznost in boječnost
ko se je skrivoma oziral po obdajajoči ga množici, iska-
joč „onih“ — ki morda zasledujejo njega. —

Na Laverskem trgu je nekdo z hripavim glasom
ponujal zadnjo izdajo časopisov. — Mrzlično je pre-
letel časopis „Intran“ da-li nima večerna izdaja že po-
datkov o „drami v Bounières.“

Ko se je približal svojemu stanovanju v Rue La-
marck, je začutil lakoto vendar je trdno odločil, da se
poda takoj k počitku. —

Prosper se je hitro slekel, ali ono spanje ki si ga je
po doživelem dogodku tako želel, se ni hotelo polastiti
njegovih trudnih oči. — Celó nasprotno, obvladoval ga
je živi spomin na ves pripetljaj — tako, da se je sled-
njič vse kakor v halucinaciji ponavljalo pred njegovimi
dušnimi očmi. —

Najprvo se je videl veselega v priprosti, ploščati
ribiški ladijci na Seni, potem je zrl pred seboj oni mali
otoček, — na katerem ni bil še nikoli ugledal živega
bitja; nato se je domislil kako je bil pritrčil svojo
„jahto“ k debeli koreniki, vrgel pol ducata trnkov v vo-
do in v miru prižgal svojo nedeljsko smodko. In stopila
mu je pred oči kako je iskal v svojem vrču škatljico z
vado in zbiral lepe rudeče črve, da jih natakne na dru-
ge trнке. — Spominjal se je tudi kako se je vglobil v
svojo zabavo da je sploh celi svet za njega izginil in
opazoval kedaj se bo kaj zganilo, kot dobro znamenje
uspešnega lova. —

Solnce se je bilo že začelo nagibati proti zatonu,
in Prosper je že obilo nalovil za cvrtje, kar zasliši od
brega sem glasne klice in razposajen smeh, ki ga je
zdramil iz zasluženega počitka. — Nevoljen se je ozrl
proti oni strani, češ „ta smola, — kedo me vendar pride
mamit še semkaj.“ — Izza gostega grmovja je zagledal
prihajati dva moška, — opremljena s progasto obleko,
— katerih pogledi so tragično zrl pred sé. — — —
V tem je krepko potegnilo pod vodo njegov trnek, da se
je Prosper moral posvetiti zahtevam svoje zabave. — Bi-
la je prav lepa postrv tolste glave in debelega trupca. —
Ko je nato zopet vzdignil glavo, je obstal prestrašeno. —
Ona dva možakarja sta suvala pred saboj lepo mlado
žensko, ki je imela roke zvezane na hrbtu.

Prosper je še bolj začudeno odprl oči in hipoma
pozabil na ribe. —

„Treba je umreti, — Markiza,“ je s tragičnim
glasom dejal eden izmed obeh spremljevalcev.

„Milost, — — — usmilit se me!“ — je zapro-
sila obupana ženska. —

„Madame, minuto časa imate, da izpoveste svoj
greh!“ —

Pri tem se je prikazal duhovnik pa začel delati
velike križe čez žensko, ki je padla na kolena pred nje-
ga. — Potem je oni drugi z zasmehljivim naglasom re-
kel: „Madame, vaš čas je dotekel! — Sedaj vas vrže-
mo v reko!“ —

Ženska, je baje vsled groze telebnila v visoko tra-
vo, da se ni več videla. — Toda rablja sta se sklonila
in koj nato vzdignila trdo zvezano telo. Z bremenom pa
sta se približala bregu, medtem ko je duhovnik obupno
dvigal roke proti nebu. —

„Eden, — dva, — “

In ko je izrekel „tri“, se je truplo mlade ženske
zavrtelo v zraku in silen pljusk je dokončal prizor. —
Žensko pa je odnesla deroča reka. —

Prosper, katerega je prizor grozno pretresel, se je
zleknil v strahu na duo ladijce ter ostal tako, dokler se
ubijalci zločinci niso popolnoma oddaljili. — Potem je
urno odvezal čoln ter se po drugi strani otočiča podal
na breg k ribiču, ki mu je spravljal vse njegove potreb-
ščine za ribarenje. — In ko je poravnal svoj trošek je
odhitel na postajo, da se popelje nazaj v Pariz. —

In sedaj je premišljal je in premišljal — — in
vest mu je očitala, da je podlež, bojazljivec. — — —
Ako bi se on bil pokazal, bi bil pač markizo rešil. Si-
cer kaj naj bi bil pač sam opravil? — Brez orožja je
bil — in zločinci bi se bili najbrže odkrižali na zloben
način neprijetnetne priče. — Sicer pa, ali ni njegova
dolžnost, da nemudoma obvesti ali policijo ali pa celo
vojaško oblast, ker je tudi mogoče, da so bili to kaki
ogleduhi. — — — — Hm — vse prav! ali kakim sit-
nostim bi se pač s tem izpostavljaj, — kajti očitno je
da niso bili to navadni cestni tolovaji, — saj bi jih bil
duhovnik lahko naznanil! — V taki grozi so mu pre-
hajale noči.

Vsako jutro pa je strahoma in — z upanjem, da
se je truplo našlo, — razprostrl svoj dnevnik. — A
minili so dnevi in minili tedni, — — — ničesar! —
— — — To jo dovedlo Prosperja do tega, da si je očital
sokrivdo onega zločina. — Postal je senca samega sebe
in njegovi tovariši v ministerstvu, kjer je uradoval, ki
so ga poznali kot veselega šaljivega tovariša, so zastoj
ugibali, kaj je Prosperja doletelo, da se je mahoma tako
spremenil. —

Celo njegova strast za ribarenje je popolnoma
ugasnila — in samcat se je podajal na samotne dolge
sprehode, kjer je vedno in zopet doživljal one grozne
trenutke. —

Slednjič pa se je vendar malo opogumil — — —
in sklenil zopet zahajati k koncertom in v kinematogra-
fe. — Nekega večera je stal pred „Pathè-Palace.“ —

Najprej je nekako malomarno gledal izpostavljene slike nato pa pregledal še reklamni list, ki mu ga je kinematografski uslužbenec usilil. — Ne da bi ga posebno zanimalo, je prebral naslov prihodnjega filma: — „Markiza de Marmara.“ —

Vstopil je! — — — Gledal je na oder z onim zanimanjem, ki se ga ima navadno za nepomembne kinematografske prigodke. — — — — Ali mahoma je čutil, kako mu vsa kri polje k srcu, — postajal je bled — — — zagledal je obraz markize de Marmara in.... jo spoznal. — — — —

„Oh — ona je, — to je ona!“ — —

„Seveda, da je to ona, — — — Lucy Brechin, od gledališča Gymnase, — ona ki igra tako izvrstno.“ —

In razvijali so se pred njim dogodki, ki so ga

slednjič dovedli v njegovo zakotje na otočku sredi Sene ter do tragičnega prizora, kateremu je bil priča. —

Videl je zopet onadva v progasto križastih oblekah, — ki pa nista bila nikdo drugi kot Walther in Sirva igralca iz Vandeville-skega gledališča in videl je duhovnika oziroma alias Gimbleta iz gledališča Athenée. —

Prisostoval je ponovno utopljenju lepe markize in konečno se je zavedel, ko ga je grozna mora, ki ga je od one usodepolne nedelje, pustila, da gleda sedaj v kino oni film, katerega so predstavljali tistega dne pred njegovo skrito prisotnostjo. —

Ko pa je koncem predstave svetla luč razgnala temo v salonu, je ubogi Prosper nepremično ostal na svojem sedežu. — — — Reakcija silnega, tragičnega dogodka je bila prehuda. — Onesvestil se je bil. —

DROBTINE

IVANKA SMREKARJEVA:

Cvetlice pozimi.

Vsi prostori našega stanovanja niso enako ugodni cvetlicam. Najbolj jim pač prija one sobe, ki so obrnjene z okni proti jugu, jugovzhodu in jugozahodu, ker je v njih mnogo več svetlobe, kakor v sobah proti vzhodu, zahodu ali celo proti severu. Cvetlice naj stoje kolikor možno blizu okna, da dobe dovolj zraka in solčne svetlobe. Vendar pa je treba paziti, da jim pozimi ni prehladno. Na vsak način je treba prostor, ki so v njem cvetlice, zmerno kuriti in večkrat zračiti, da bo zrak v njih dovolj vlažen. Pri zračanju pa ne sme mrzli zrak priti naravnost v dotiko z rastlinami, ker je taka prememba preostra in škoduje rastlinam. Treba torej cvetlice umakniti od odprtega okna ali pa dobro prezračiti sosednjo sobo, ki jo potem odpremo, da pride čisti zrak še v prostor, kjer so cvetlice.

Vse sobne rastline ne potrebujejo enake toplote. Palme in vse druge tuje cvetlice, ki smo jih dobili iz gorkih krajev, potrebujejo seveda več toplote kakor naše domačinke.

Glavni vzrok, da rastline pozimi, ki so vedno v zaprtih prostorih, ne uspevajo, je prah, ki jim je zato posebno škodljiv, ker jim zapre na listih vse male luknjice za izhlapevanje. Treba jih je zato večkrat očistiti. Najlažje se to zgodi z mehkim čopičem, z zajčjo tačico ali z vlažno gobo ali krpico. Seveda je to zamudno delo, ali cvetlice plačujejo obilni trud s tem, da potem lepo uspevajo. Saj pač ni lepšega lišpa v sobi kakor so cvetlice in zelenje. — Bolehne rastline ozdraviš, ako jih zaliješ s precej gorke vode (45—50 stopinj R.). Rastline si opomorejo prav hitro. Malokdaj jih treba zmočiti še enkrat. Ako so črvi v koreninah, pridejo po topli vodi na površje, da jih

lahko uničimo. Črve v ovetličnih loncih tudi prav hitro lahko zatreš takole: Skuhaj nekoliko pelina z razdrobljenim divjim kostanjem. Ko je ta voda še mlačna, zalij ž njo suho zemljo v loncu. Čez nekaj časa se pokažejo na površju črvi, ki jih pokončaj.

Listne uši kakor tudi rdeči pajki se pokažejo na rastlinah navadno vsled presuhega zraka v sobi. Treba je zato pridno zračiti in cvetlice škropiti da se ne pojavijo na njih te neprijetne živalice. Zamoriš ji s tobakovim dimom, ali pa prevri v vodi tobak in poškropi s to vodo cvetlice. Seveda jih moraš potem še s čisto, prav malo mlačno vodo umiti, ker tobak ne prija rastlinam.

Zalivanje cvetlic se mora vršiti s posebno skrbnostjo in previdnostjo. Pozimi rastline ne potrebujejo toliko vlage, ker se zemlja ne suši tako hitro kakor poleti. Vsekakor moramo paziti, da nam korenine vsled neprestane mokrote ne segnijo. Včasih naj se zemlja v ovetličnih loncih dodobra posuši, da more skozi njo zrak do korenin. Nasprotno pa moremo zopet paziti, da se nam korenine docela ne posuše. Za zalivanje cvetlic uporabljaj kolikor mogoče mehko vodo, ki torej nima v sebi neraztopljenih rudnin. Najboljša in najprimernejša je deževnica. Kjer so gospodinje navezane na vodovode, naj vodo za zalivanje prekuhajo ali pa naj vsaj stoji dalje časa v kuhinji ali sobi, da postane tako gorke kakor je zrak, ki obdaja cvetlice. Da ne smemo vseh rastlin enako zalivati, je znano pač vsakomur. Nekatere potrebujejo mnogo mokrote, druge skoraj nič. Zato opazujmo dobro cvetlice, in naučimo se iz lastne izkušnje, kako je treba postopati ž njimi.

Palme so posebno priljubljen okrask sobe. Vendar jih je težko ohraniti dalje časa lepe in sveže, ker potrebuje prav moker zrak, ki ga je v sobi težko vzdrževati. Dasi je domovina palm vroča, ve-

čno solnčna, naše palme, ki se dokaj razlikujejo od svojih prababic, ne morejo prenašati več hudega solnca. Bolje se počutijo v senci. Pač pa moremo skrbeti, da jim ne primankuje zraka, toplega in vlažnega. Neobhodno potrebno je, da palme pozimi večkrat — vsaj enkrat na mesec — poškopimo s prekuhanjo ali postano vodo.

Cepljenje vrtnic pozimi. Že predi decembra lahko cepiš vrtnice, ki imajo dobre korenine in ki so rastle že eno leto. Za cepljenje uporabljaj čist čebelni vosek. V prvih štirih tednih imej tako cepljeno rastlino v temi in v kraju, kjer je 2—3 stopinje R toplote. Potem jo prinesi na svitlo in na gorkeje. V takem času in tako cepljene rože rastejo sicer bolj počasi, toda krepkeje in bolj gotovo, kakor rože, ki so cepljene poleti.

Odtrgane cvetice morajo imeti dolge peclje, da sežejo v čašah globoko v vodo, ki jo vsak dan premeni, ker se hitro usmradi. Tudi je dobro peclje vsak dan na spodnjem koncu prav malo prirezati, da more potem voda lažje prodreti v bilke in cvetlice. — V hladni, nezakurjeni sobi se šopki dalje časa ohranijo, kakor v topli. Seveda tudi ne sme biti ledeno mrzla.

Bogatini si napolnjujejo stanovanja s cveticami, a tudi oni, ki mora s trudom skrbeti za vsakdanji kruh, si lahko privošči par cvetk. Cvetje in zelenje naredi sobe tako prijazne in priljudne, zato bi ne smelo manjkati nikjer. Vsi blagi ljudje ljubijo cvetlice; s tem dokazujejo obenem, da imajo smisla za lepoto. Zato naj bi naše gospodinje pridno gojile cvetlice ter vcepljale tudi v srca svojih otrok ljubezen in sočutje do njih.

O pokvarjenih konzervah.

Vsaka izobrazena gospodinja ve dandanes, da se jedi pokvarijo vsled malih glivic in bakterij, katerih zarodki se nahajajo v zraku in na predmetih, ki jih rabimo. Zato steriliziramo jed, ki jo hočemo ohraniti, s tem, da jo dalj časa vremo in zapremo posodo tako, da zrak ne more s svojimi bakterijami zraven.

In vendar se dostikrat zgodi, da se pokvarijo konzerve, ki so popolnoma trdno zaprte. V tem slučaju se je zgodila pri vkuhanju kaka napaka in ostala je tam kakšna glivica, ki je jed pokvarila. En sam zarodek zadostuje, da nastanejo najbolj nevarni strupi, kar jih poznamo.

Če ima kaka škatlja izbočen pokrov ali pa dno, če ima vsebina gnil ali žaltav duh, (in naj je ta duh še tako slab!) ali pa, če je okus le nekoliko grenkoben, moramo vsebino takoj uničiti, najboljše, če jo sežgemo, da ne bi vendar na skrivoma kdo konzerve jedel in prišel v nesrečo.

Veliko, veliko ljudi se je že zastrupilo s pokvarjenimi konzervami. Tako je zbolelo l. 1904. v neki

kuharski šoli 21 oseb in od teh 11 umrlo, ker so jedle fižolove konzerve, ki so jih same izdelale; umrla je tudi voditeljica šole sama.

Čitateljica gotovo začudena vprašuje, kako je to mogoče. — Najmanjša neprevidnost pri delu in pri zapiranju pločevinastih (plehastih) škatelj je lahko vzrok. In še nekaj: veliko bakterij je zelo trdoživih, teh zarodki prenesejo največjo vročino in najhujši mraz; pri veliki vročini, ko jed kuhamo, jim počasi samo kožica, ko se pa jed ohladi, pa prileze živalica iz svoje hišice in začne rasti in se množiti. — Te je treba ubiti. To storimo na ta način, da konzervo čez 12—24 ur potem spet segrejemo in sicer tako močno, da vsebina spet zavre. To delajo razumne gospodinje tudi pri kompotu, ki ga čez nekaj dni spet segrejejo do vretja.

Znano je, da se jedi ne smejo večkrat „pogrevati“, ker se pokvarijo. Če bi pa jed segreli tako, da bi spet vrela, bi se prav nič ne pokvarile in bi bile prav dobre; tista temperatura, ki jo pa dajo gospodinje jedilu, če ga malo „pogrejejo“, pa je bakterijam ravno najbolj prav, da se prav hitro mrože in jed pokvarijo.

Pri vkuhanem sadju si pomagajo gospodinje še z drugimi pomočki: izkušnja jih n. pr. uči, da se ohrani kompot tem dalje, čim več sladkorja je v njem. Sevé pri mesu in sočivju pa ne moremo rabiti sladkorja.

Glavno je, do gospodinja pomni, kaj je vzrok, da se jedi kvarijo: glivice in bakterije. Da obranimo jed od njih, je treba največje skrbnosti, pazljivosti in čistoče, ko jo steriliziramo. Zelo važno je, da ponovimo steriliziranje, posebno pri sočivnih konzervah, čez 12—24 ur.

ALENKA:

Naše blazine.

V blazinah izgubi perje ali puh mnogo svoje gorkote, ako ga nikdar ne osnažimo, neglede na to, da se nabere v perju tudi mnogo prahu in potu, kar je seveda nezdravo. Zato treba tudi perje od časa do časa osnažiti. Po nekaterih krajih ga snažijo v kotlih, pod katerimi treba prav malo zakuriti. Toplota potegne iz perja vso nesnago, ki ostane na dnu kotla. Seveda treba perje v kotlu večkrat premešati ter je paziti na to, da se kotel preveč ne razgreje in se perje ne opali.

Poznamo pa še drug način snaženja, ki je jako temeljit, a perja tudi ne pokvari. Nalij v banjo ali čebar zelo gorke milnice (žajfnice). Potem razparaj blazino, katere perje nameravaš osnažiti, približno za malo ped široko. Jemlji nato iz blazine puh in ga devlji v pripravljeno milnico. Če delaš na ta način previdno, ti perje prav nič ne leti po zraku. Premencaj ga v milnici, poberi ga nato z rešetom iz nje, odlij umazano vodo in nalij na perje sveže vode. To

ponovniš lahko še enkrat. Nato iztisni puh in ga razprostri na rjuhi na solncu, kadar ni vetra, da se osuši. Tako osnaženo in posušeno perje, deni zopet v blazino, ki jo obesi potem še za par dni na preprih, da se puh gotovo dobro posuši. Ta vrsta snaženja je jako prikladna, ker opravljaš lahko to delo polagoma t. j. snažiš vsako blazino zase. Medtem ko se perje suši, pa lahko opereš prevleko, ako je to potrebno.

GOSPODINJSTVO.

Ocvrti krompirjevi cmoki. Olupi nekaj surovih krompirjev, operi jih, nastrgaj na strgalniku in jih v čisti krpi iztisni. Potem nalij nanje skodelico vrelega mleka, prideni tri rumenjake, nekoliko kisle smetane, par žlice goste kisle smetane in pol žlice moke. Ko je vse dobro premešano, prideni še trd sneg treh beljakov in zmešaj to narahlo. Medtem razbeli masti, masla ali kunerola, zajemal z žlico pripravljeno krompirjevo testo ga devlji v razbeljeno mast. Cmoke, ki naj bodo približno 8 cm dolgi in 1 cm široki daj ter gorke na mizo.

Sirovi rezanci. Napravi široke rezance iz dveh jajec ter jih skuhaj na vodi. Potem jih odcedi in jih deni v kozo na razbeljeno surovo maslo ali mast. Primešaj precej zdrobljenega kravjega sira in pusti stati jed še nekaj časa na goškem štedilniku, da se sir dobro sprime z mastjo; potem daj rezance na mizo.

Črešnje. (Surove vložene.) Obriši velike, lepe in jako zrele črešnje previdno s cunjjo ter jih zloži v širok kozarec. Med črešnje natresi prav drobno stočelnega sladkorja — na pol kg črešenj četrt kg sladkorja — in uekoliko celega cimeta. Kozarec dobro zaveži in ga postavi na zračen in solnčen kraj, kjer naj ostane 5 — 6 tednov. Tekom prvega tedna kozarec vsak dan enkrat potresi, da se črešnje premaknejo. Po pretekli šesttedenski dobi spravi kompot na hladen prostor.

Prigrizki k čaju. I. Mešaj četrt ure 14 dkg najfinjšega surovega masla, kateremu primešaj 3 očejene, sesekljane in pretlačene sardele, rumenjaka dveh trdokuhanih jajec, 6 dkg nastrganega ementalskega sira, 8 dkg puste prekajene sesekljane svinjine, 5 dkg sesekljane ogerske salame in 6 dkg prekajenega sesekljanega jezika. Ko je vse dobro zmešano, namaži žemeljne rezine s to zmesjo.

II. Odreži dolgi štručici njena oba krajčka, izkopaj previdno iz nje vso sredico. Zreži na majhne kosce 10 dkg prekajene svinjine, 6 dkg prekajenega jezika, 2 trdo kuhani jajci, 3 srednjevelike kisle kumarice in primešaj temu $\frac{1}{4}$ kg sardelnega masla. S tem napolni štručico, deni jo za 12 ur na hlad, — najboljšje v klet — potem jo zreži na rezine. Ohrani se več dni.

ODGÓVORI NA VPRAŠANJA.

Draga-mama. Ime Herman ni slovanskega izvora in Germano ali Ermano je samo italijanska izpeljanka, ker je Herman grmanskega, oziroma gotskega izvora. —

Ime Oskar je angleško, v italijanščini se piše Oscarre izgovarja pa se s francosko končnico, torej brez e, Oskar!

Žensko ime Ines je špansko, Olga je rusko, Zdenka je češko, Mercedes je portugalsko, Jegor je rusko in pomeni Jurij. Češkega izvora je Jan, Janko in pomeni Ivan ali Janezek.

Ljubljančanka. Ker ne škodim ugledu dotične gospe, Vam odgovorim tudi na to strogo zasebno vprašanje! Torej Gospa Gregorinova je po materi pristna Slovenka, po očetu Madjarka ali Ogerka. Istotako tudi njena nečakinja. Dva brata Ogra sta se namreč poročila z dvema sestrama, doma iz Sv. Mar. Magd. sp. iz hiše pri Kovačevih.

Nevednica. Na svoje vprašanje zasledite mnogo odgovorov v lanski Jadranki, ako prečitata podatke o obnašanju.

Roza. Oni, ki se posmihajo našim ženskam, ako se udeležujejo raznih slovesnosti v narodni noši, zaslužijo sami posmihanje. Vendar Vas moram opozoriti, da mišlim pri tem na našo pravo pristnoslovensko narodno nošo, kajti kakor sem čule, se je ob nedavnem prenosu „Marijine slike“ na Svetogoro nekaj kraških deklet obleklo v nekako čudno toaleta, ki ni bila nikaka narodna noša. Oblečene, da so bile v nek stisnjen životec (moderček) in prepasane z rdečim trakovjem pa držale v roki tanjko paličico, tako da se jim je vse smejalo in da jih je nek duhovnik odstranil. Če je to istina, so posmevalci prav storili in še bolj pametno je postopal oni duhovnik iz goriške okolice, kajti tista noša ni predstavljala narodne noše pa niti ni bila primerna za romarsko pot. Naša narodna noša je samo ona, kakoršno so nosile naše matere, oziroma naše babice in prababice. Tako na pr. ima tržaška okolica dve različni noši. Ena je obvladala zgornjo okolico od Sv. Križa do Bazovice — in spodnjo okolico. Druga je bila v navadi samo v Škedenju (Škedenj je namreč še pred 1000 leti spadal k Istri, zato je tudi škedenjska narodna noša tako zelo podobna isterski) Od Nabrežine do Sežane in do vse vipavske doline, je pa bila zopet tretja noša; in ta je bila vsa drugačna nego ona, ki so jo one Kraševke predstavljale na Sveti gori pa tudi vsa drugačna nego je bila ona, ki so jo predstavljale nekatere v sprevodu na letošnjem sokolskem izletu v Ljubljani. Oprostite, ako Vam ta odgovor ni po volji, saj je namenjen tudi drugim in zlasti onim učiteljicam, ki pregovarjajo svoje učenke, da se v poletnem času maskirajo z nošo, kakoršna je v navadi v nemških naselbinah (takozvana „Dirnderl“). N. pr. v Škedenju! Kaj je lepša tista tirolska noša nego če bi naše brhke mlade Škedenjke oblekle nase nič drugega, ko tavelco in knāmžatič pa pisan predpasnik? Saj pečo na glavi in ruto okoli vrata, bi lahko opustile zaradi vročine; nizke čeveljčke pa itak imajo, če tudi niso ravno taki, kakor jih zahteva pristna noša. In isto velja za naše mandrijarke (to je, za ostalo okolico). Kaj bi ne bilo umestnejše, da bi si dale pripraviti široko krilce z životcem (moderčkom) in plečce pa širok predpasnik (in kakor zgoraj rečeno brez rut) kakor pa, da se oblačijo v tisti

naši noši rogajoči se „Dirnderl“, (ki jim ga je svetovala tista škedenjska nedomača učiteljica) in v katerem so se Magdalenke tudi kot pevke slikale pa osmešile 37. stran letošnjega koledarja Goriške Matice. Take, seveda, zaslužijo posmehovanje, nikakor pa one, ki se oblečejo v pravo narodno nošo, oziroma „po starem.“ Nazdar.

Učiteljica. Ker bi mi odgovor na „kako in kaj glede možitve učiteljic“ prizadel le nepotrebnega dela, Vam v boljše pojasnilo raje ponatisnem tozadevni članek, ki ga je bil pred 13. leti priobčil „Učiteljski Tovariš.“ Tako ustrezem morda še kaki drugi Vaši tovarišici, dasi vem, da bom tudi marsikateri v zamero.

Breda. Na svoje žalostno vprašanje — kateri, da je občevalni jezik med „gospodo“ v Jugoslaviji — prejmite sledeči odgovor: V Zagrebu madžarščina, v Belemgradu francoščina, v Ljubljani nemščina, v Mariboru italijanščina. Iz tega torej sledi, da je občevalni jezik v Jugoslaviji — kakor pravijo — polyglotščina!

Viktor. Koliko, da je v Škedenju fašistov? Vem doslej samo to, da med 40, ki so vsled zavzetja glediščne dvorane povabili k seji dva našinca, je bila večina slovenskih domačinov in med temi štirje velesilaši, ki so nekoč podžigali: „Naprej zastava Slave“ in grozili: „Grom in peklo“ itd. Sicer vprašaj me raje, koliko je nefašistov kajti — kakor pravijo, se vpisuje vse... Apropoz! Čimpreje ti pošljem svojo slovnico, da se povežbaš v italijanščini, kajti ako stopaš skozi Škedenj in se pogovarjaš v slov. jeziku, začuješ kmalu vabilce: govorite italijanski! Napredek, ne? Kaj takega se mi ni pripetilo ne v Rimu v pogovoru s Čehinjo, pa niti ne tamdoli v Palermu, v pomenku z Rusom.

A. Ž. v B. Še le danes po preteku časa mi javite, naj Vam ustavim list in da ga ne plačate, ker ga niste naročili. Nadejam se pa, da bodele še nocoj drugače sklenili... Jadranke nisem ne Vam, ne nikomur vsiljevala: vsiljevanje, bobnanje po listih in lov na naročnike prepuščam nekim drugim listom... V januarški in februarški številki sem na očitnem mestu celo pozivljala naj mi vsakdo vrne list, ako ga ne mara. Ker ste ga molče prejemale, ste brez ceremonij postali naročnik lista. Zato le ubogajte me, pa izplačajte. Lepo in mirno dolžnih 10 lir, da Vas ne bo kdodrugí dalje terjal ter Vam prištel — tako za garnituro — še par lir stroškov. Počakam le še kak dan! —

UREDNIŠKA IN UPRAVNA LISTNICA.

Sokolica. Oprostite! Drugi del Vašega rokopisa mi je izgubila tiskarna. Pošljite mi ga zopet ali kaj drugega!

Goričanka. Žal, poslanega spisa ne morem priobčiti vsled preobilnih napak, za odpravo katerih mi ne preostaja časa. Pošljite kaj krajšega!

Podgorica. Polagoma pride vse Vaše na vrsto; le pripravite zopet kaj podučnega. Pismo prejela! Hvala in zdravstujte!

Rosanda. Še nekaj Vašega uporabim, drugo Vam povrnem. Tudi Vaše „sorodstvo“ naj mi kaj dopošlje; doposlana pripovedka je na razpolago, je ne morem priobčiti. Pošljite ali prinesite mi še kaj drobnega. Rokotisk in pozdrav!

M. G. v K. Slovnico sem Vam odposlala. Zneska nisem še prejela; povejte to na pošti ali pa mi pošljite prepis recepisa, da poizvem na tržaški pošti.

Ono osebo, ki mi je poslala po položnici 10 lir in je v raztresenosti pozabila napisati svoje ime, prosim, da se mi javi z dopisnico.

Vse one osebe, ki še niso plačale lista, dobe to, januarško številko, le kot **zadnji** opomin. V lanskem januariju sem namreč poslala nekaterim osebam Jadranko kot vabilo na naročbo. Na očitnem mestu je bila opomba naj vsakdo vrne list, ako ga ne mara. Kdor ni tega storil, sem ga vpisala med naročnike. Prosim torej plačilca!

Šest angleških povesti.

Poslovenil Jan Baukart. Maribor 1922.

Tisk Mariborske tiskarne.

Ivan Baukart je prevzel tri povesti ameriškega pisatelja Washingtona Irvinga, dve povesti Edgara Allana Poea in eno povest Charlesa Dickensa. Ti prevodi so zbrani v lepo in okusno opremljeni knjigi, ki je te dni izšla v založbi Mariborske tiskarne. Povesti so zelo mične in si bodo gotovo pridobile široki krog čitateljev. Irvingove dve povesti se dogajata ob zelenem Hudsonu, med nizozemskimi naseljenci v Ameriki, tretja „Pošastni ženin“ pa se godi v srednjeveški Nemčiji. Poeova fantastična slika „Maska rdeče smrti“ je biser ameriške pripovedne umetnosti. Dickensonove „Večerne sence“ so prožete s tistim globokim altruizmom, ki diči vsa dela odličnega angleškega pripovednika. Prevod je jezikovno dovršen in ima knjiga po vsebini in obliki trajno literarno vrednost. Čitatelji, ki jih ne morejo zadovoljiti najmodernejši proizvodi, bodo radi posegli po teh osvežujočih povestih. Knjiga se dobiva tudi v vseh knjigarnah.

Pripominjamo še, da sta izšli Irvingovi povesti „Rip van Vinkle“ in „Povest o dolini sna“ v posebnem zaključnem zvezku pod naslovom „Dve angleški povesti“, cena broš. D 7.50, po pošti D. 8.50, ostale povesti pa tudi v posebnem zvezku pod naslovom „Štiri angleške povesti“, cena broš. D 7.50, po pošti D 8.50. In končno vseh šest povesti v skupnem zvezku pod naslovom: „Šest angleških povesti“, cena broš. D 14.—, po pošti D 15.— Tako je mogoče, da si tudi manj imovitejši sloji nabavijo sukssezivno celo delo. Toplo priporočamo zlasti javnim knjižnicam.

TRŽAŠKO VZAJEMSTVO

delavcev z majoliko in izdelovalcev podov

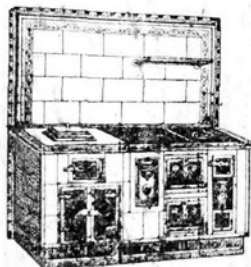
reg. zadr. z o. z.

— prevzema delo tudi na okolici. —

Skladišče in delavnica peči in štedilnikov

v Trstu, Via dell' Istituto 20

v Gorici, Via Garibaldi 20 v Tržiču, Via Friuli 614

Zobozdravniški Atelje

R. KOVAČIČ

teh. vod.

Sprejema od 9-12 — 15-19

Via Valdirivo, 33 (nasproti kavarne „ROMA“)

Izvršujejo se vsa dela po najmodernejši tehniki, kakor: plombe, zlate krone, zlate mostnice in zobnice.

Jadranska Banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, **Trst**, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Zaloga pohištva

ANTON BREŠČAK

GORICA - Via Carducci št. 14

(prej Gosposka ulica)

Tvrdba Primas & Giuliani

Gorica

VIA GARIBALDI 18 ex VIA DEL TEATRO

Na drobno **Velika zaloga.** Na debelo Bencin, petrolej, karbur, navadna in fina mazila, glazure, barve, laki, vrvi, konopec, ovojni papir i. t. d.

Dobave za avtomobile in motore v vsaki uri.

Najzmernejše cene.

Iščejo se ZASTOPNIKI in PREPRODAJALCI v vsej Julijski Krajini.

: ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE :

ADOLF KOLL

GORICA

Korso Viktor Em. III. št. 11

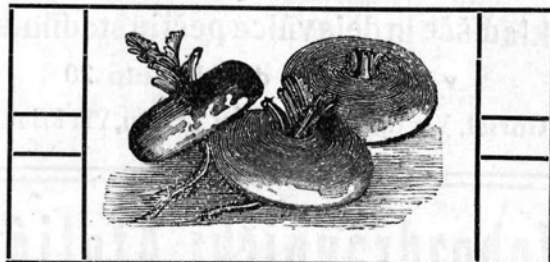
I. nadstp.

Posluje od 9. do 12. dopoldne

in „ 2. „ 5. popoldne

SEVER & COMP. - TRST

— ulica Machiavelli šte. 13 —
telef. 22-59

Prodaja vsa vrtna, travniška in cvetlična semena, z vsemi garancijami ter po konkurenčnih cenah. — Na željo pošilja cenik za l. 1922 brezplačno. Direktni uvoz.

Kseni King

**Na novo otvorjena zaloga
pohištva**

kakor spalne sobe, vsakovrstne blazine ter kuhinjska oprava, vse po najnižjih cenah. Priporoča se za obilen obisk

Ivan Zupančič - Gorica

(na Starem trgu) Piazza S. Antonio št. 8-9

ANTON TERPIŃ in Comp.

Nova zaloga manufakturnega blaga
v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav, občinstvu v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence

Na drobno!

Na debelo!

ČEVLJARSKA ZADRUGA v MIRNU pri GORICI

izdeluje v svoji tovarni „ADRIA“ najrazličnejše obuvalo. Bogato je «ADRIA» preskrbljena zlasti za poletno sezono. Nad vse trpežni so Adria-sandali in Adria-podkovanci za hribolazce. Lastne prodajalne so

**v Trstu, Via Rettori 1
v Gorici, Corso Verdi 32
v Celju, Narodni dom**

